

[ไชนิล , สรรพชัย หน้า 178-185]

การบริหารงานสำนักข่าวออนไลน์เดอะแมทเทอร์ (The Matter) ที่มีผลต่อบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชน*

An Administration of the Online News Agency
Impacting on Roles of Mass Media : A Case Study of the Matter

ไชนิล สมบูรณ์** สาขาวิชาภาพยนตร์และดิจิทัลมีเดีย มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
สรรพชัย เจียรณานนท์*** สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

Sainil Somboon. Film and Digital Media. Bansomdejchaopraya Rajabhat University
Sanpach Jiarananon. Mass Communication. Bansomdejchaopraya Rajabhat University

Email: 9handy@gmail.com Email: sanpach_bsru@yahoo.com

Received: 8 April 2019 ; Revised: 10 April 2019; Accepted: 30 April 2019

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1.ศึกษานโยบายและโครงสร้างการบริหารงานสำนักข่าวออนไลน์เดอะแมทเทอร์ (The Matter) 2.ศึกษาบทบาทการนำเสนอเนื้อหาข่าวสารของสำนักข่าวออนไลน์เดอะแมทเทอร์ (The Matter) 3.ศึกษาผลกระทบต่อบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนจากการบริหารงานสำนักข่าวออนไลน์เดอะแมทเทอร์ (The Matter) โดยประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สำนักข่าวเดอะแมทเทอร์ (The Matter) เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้การวิจัยเอกสาร ผลการวิจัยพบว่า โครงสร้างการบริหารของสำนักข่าวเดอะแมทเทอร์ไม่มีการแบ่งฝ่ายชัดเจน มีลักษณะมอบหมายงานตามถนัด สำนักข่าวออนไลน์เดอะแมทเทอร์นำเสนอข่าวสารผ่าน 3 ช่องทางหลักคือ เว็บไซต์ สื่อสังคมออนไลน์เฟซบุ๊ก และทวิตเตอร์ ทำให้ได้เนื้อหาข่าวที่มีมิติเพิ่มขึ้นตามความเหมาะสมของแต่ละช่องทาง โดยเน้นเนื้อหาไปที่ข่าวสาร วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และเรื่องสนุก และเดอะแมทเทอร์นั้นเป็นส่วนย่อยของสังคมที่ทำหน้าที่เป็นส่วนหนึ่งของระบบใหญ่ การเกิดขึ้นของสำนักข่าวออนไลน์จึงเป็นเพียงการเปลี่ยนแปลงแค่เพียงช่องทาง แต่ยังคงสามารถดำเนินบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนในแง่ที่สามารถรวมสมาชิกทั้งหมดเข้าไว้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

คำสำคัญ สำนักข่าวออนไลน์ บทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชน เดอะแมทเทอร์

* งานวิจัยชิ้นนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ประจำปีงบประมาณ 2560

**ไชนิล สมบูรณ์ : อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาพยนตร์และดิจิทัลมีเดีย คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

***สรรพชัย เจียรณานนท์ (ผศ.ดร.) อาจารย์ประจำสาขาวิชาการสื่อสารมวลชน คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

Abstract

The objectives of this research were to 1. Study the policy and structure of the administration of The Matter. 2. Study the role of the news content of The Matter. 3. Study the impact on the role of the mass media by the administration of The Matter, the population and sample are The Matter, online news agency. This qualitative research is based on documentary research. The research found that the administrative structure of The Matter has no clear division. They work according to the ability of each person. The Matter offers news through 3 main channels: Website Facebook and Twitter. It focuses on News, Culture, Science, Technology, and Fun Stuff. The Matter are a subset of societies that act as part of a larger system. The emergence of the online news agency is just a change of the channel. However, it is still possible to perform the role of the media in the sense that all members can be integrated into one another.

Keywords: The Online News Agency, Roles of Mass Media, The Matter

บทนำ

ปัจจุบันช่องทางการสื่อสารสมัยใหม่อย่างอินเทอร์เน็ตกลายเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญของมนุษย์ในการติดต่อสื่อสาร ด้วยความสามารถเป็นแหล่งข้อมูลข่าวสารที่สำคัญ รวบรวมข้อมูลที่มีอยู่ไว้รวมกันได้อย่างไม่มีขีดจำกัด เป็นช่องทางการรับรู้หรือสืบค้นข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว และไม่มีข้อจำกัดเรื่องช่วงเวลาและระยะทาง ทำให้เป็นส่วนหนึ่งของปัจจัยสำคัญในการดำรงชีวิตของประชาชนในสังคม

เมื่อสื่อกระดาษกำลังเสื่อมความนิยมลง และหลายสื่อสิ่งพิมพ์ทั้งนิตยสารและหนังสือพิมพ์ในเมืองไทยต่างทยอยปิดตัวลงไป สื่อที่อยู่บนอินเทอร์เน็ตหรือสื่อออนไลน์จึงเริ่มเข้ามามีอิทธิพลแทนที่ โดยเฉพาะสื่อโซเชียลมีเดีย ซึ่งเป็นสื่อสองทาง (Two Way Communication) เพราะสามารถตอบโต้ไปมาได้ทันที ไวที่สุด และเข้าถึงผู้รับอย่างจำเพาะเจาะจงได้ สื่อมวลชนในปัจจุบันจึงหันมานิยมทำการนำเสนอข้อมูลข่าวสารผ่านช่องทางสื่อโซเชียลมีเดียหรือช่องทางออนไลน์มากขึ้น ซึ่งมีทั้งสำนักข่าวเก่าแก่ที่มีชื่อเสียงมานานยังมีการตีพิมพ์ขายอยู่ โดยให้สื่อออนไลน์เป็นอีกช่องทางหนึ่งในการสื่อสาร และมีทั้งสำนักข่าวใหม่ที่เผยแพร่เฉพาะในสื่อออนไลน์เพียงอย่างเดียว ซึ่งบางแห่งได้รับความนิยมไม่แพ้สำนักข่าวเก่าแก่

นอกจากการเป็นทางเลือกใหม่ของผู้รับสาร ช่องทางออนไลน์ยังทำให้การนำเสนอของสื่อมวลชนกลายเป็นการเสนอแบบผสมผสาน คือ นำเสนอในแง่ของภาษาเขียน ภาษาพูดและภาพ (ภาพและเสียง) แบบเดียวกับโทรทัศน์ คือ ทั้งอ่านทั้งรับชม ดังกรณีของยูทูบเป็นตัวอย่าง ปัญหาสำคัญคือ ธุรกิจสื่อมวลชนมีต้นทุน เช่น ค่าจ้างบุคลากรด้านการข่าว ค่าอุปกรณ์หรือเทคโนโลยีการสื่อสารมวลชนต่างๆ แต่เมื่อนำเสนอลงสู่สื่อออนไลน์ กลับเป็นการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร “แบบให้ฟรี” กล่าวคือ ผู้รับสารไม่ต้องจ่ายเงินซื้อเหมือนซื้อหนังสือพิมพ์ตามแผงหนังสือ จึงเป็นปัญหาของสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ ในการหาทางออกในเชิงธุรกิจ เพื่อให้ธุรกิจของตนเองอยู่รอดปลอดภัยได้

การอพยพจากสื่อสิ่งพิมพ์มาเป็นสำนักข่าวออนไลน์ของหลายที่จึงพบปัญหาการไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร หรือไม่ประสบความสำเร็จได้เท่าเดิมอีกต่อไป เพราะเป็นสนามแข่งใหม่ พฤติกรรมในการรับสารและความนิยมในการรับข้อมูลข่าวสารที่เปลี่ยน ความต้องการการนำเสนออย่างจับใจและเนื้อหาที่ลุ่มลึกจากก่อนหน้านี้ที่สื่อกระแสหลักเป็นผู้มีหน้าที่ “ยืนยัน (confirm) และขยายผล” ข้อมูลข่าวสารที่มาจาก

โซเชียลมีเดียที่นำเสนอเร็วกว่าข้อมูลจากโซเชียลมีเดียที่ยังเป็นข้อมูลดิบอยู่นั้น แต่ปัจจุบัน สำนักข่าวออนไลน์หลายแห่งเริ่มมีความน่าเชื่อถือเท่าเทียมสื่อกระแสหลัก จนหากสื่อกระแสหลักไม่มีการปรับตัว เป็นเพียงผู้คอยรายงานข่าวและข้อมูลต่างๆ แบบดิบๆ เหมือนเมื่อก่อนก็มีความน่าเป็นห่วง

จากผลการวิจัยของ สกุลศรี ศรีสารคาม (2554) เรื่องสื่อสังคม (social media) กับ การเปลี่ยนแปลงกระบวนการสื่อสาร ได้สะท้อนว่า สื่อสังคมออนไลน์ ทวิตเตอร์ (Twitter) เฟซบุ๊ก (Facebook) บล็อก (blog) ผู้สื่อข่าวและบรรณาธิการเข้ามามีบทบาทมากใน 3 ด้าน คือ 1.ด้านรูปแบบการใช้สื่อสังคมในกระบวนการสื่อสารที่เน้นความรวดเร็ว ทันต่อเหตุการณ์และจากสถานที่เกิดเหตุการณ์ และนำสู่กระบวนการหาข่าว เผยแพร่ข่าวที่มีเครือข่ายของข้อมูลเพิ่มขึ้น แหล่งข่าวใหม่เพิ่มขึ้น 2.ด้านการเปลี่ยนแปลงบทบาทของผู้สื่อข่าวและบรรณาธิการมีการปรับบทบาทเพื่อรองรับโมเดลการสื่อสารแบบใหม่ที่ข่าวไม่ได้ตัดสินที่กองบรรณาธิการเท่านั้น 3.ด้านความสัมพันธ์กับผู้บริโภคข่าวในลักษณะ การสื่อสารแบบเรียลไทม์ นำไปสู่การแลกเปลี่ยนข้อมูล การร่วมกันทำงานในกระบวนการสื่อสาร ซึ่งเป็นการเปิดมุมมองใหม่ของการทำข่าวสู่ความหลากหลายที่ต่างจากกระบวนการสื่อสารแบบดั้งเดิม

จากปรากฏการณ์การปฏิวัติดิจิทัลที่ส่งผลต่อพฤติกรรมผู้บริโภคสื่อด้านข้อมูลข่าวสารของผู้ใช้สื่อปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไป เป็นแรงผลักดันให้องค์กรข่าวที่เป็นสื่อกระแสหลักต่างมุ่งพัฒนาศักยภาพบุคลากรภายในองค์กรให้มีทักษะการทำงานหลากหลาย (multi-skill person) ด้านทักษะการใช้อุปกรณ์ เครื่องมือ ด้านการสร้างสรรค์เนื้อหา (content is king) ให้เหมาะสมกับแต่ละแพลตฟอร์มการออกแบบเว็บไซต์ สื่อสังคมออนไลน์ให้ดึงดูด ง่ายต่อการใช้งาน โดยในปัจจุบันมีสำนักข่าวออนไลน์ที่เปิดตัวขึ้นใหม่อย่างต่อเนื่อง ในฐานะนักข่าวพลเมือง (citizen journalism) โดยเป็นการรวมตัวของกลุ่มคนรุ่นใหม่ ที่มีความหลากหลายทางกลุ่มวิชาชีพ มุมมอง ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านที่ไม่ใช่คนที่เรียนสื่อสารมวลชนมาแต่เพียงอย่างเดียว เพื่อเข้ามาแข่งขันในการผลิตเนื้อหา ด้วยการคัดเลือกประเด็นสาธารณะต่างๆ หรือบางประเด็นที่สื่อกระแสหลักไม่ได้นำเสนอมาปรับรูปแบบการนำเสนอให้เจาะลึกมากยิ่งขึ้น ในขณะเดียวกันที่สื่อกระแสหลักหลายสำนักที่ย้ายมาอยู่ในโลกออนไลน์ยังใช้วิธีการเดิมในการนำเสนอข่าวสาร และทิศทางการบริหารจัดการสำนักข่าวในสื่อออนไลน์ยังไม่นิ่ง ผู้คนตั้งคำถามถึงบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนในสำนักข่าวออนไลน์และสำนักข่าวหลายแห่งเสื่อมความนิยมลง หนึ่งในสำนักข่าวออนไลน์ที่มีการเปิดตัวได้ไม่นานอย่างเดอะแมตเทอร์ (The Matter) กลับมียอดผู้ติดตามถึง 250,000 คน ภายในเวลาเพียง 8 เดือน พวกเขาสร้างที่ทาง วิธีการสื่อสารและวิธีการจัดการกับข่าวแบบใหม่ในการนำเสนอข่าวสารจนเกิดการเปลี่ยนแปลงในหลายระดับ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษานโยบายและโครงสร้างการบริหารงานสำนักข่าวออนไลน์เดอะแมตเทอร์ (The Matter)
2. เพื่อศึกษาบทบาทการนำเสนอเนื้อหาข่าวสารของสำนักข่าวออนไลน์เดอะแมตเทอร์ (The Matter)
3. เพื่อศึกษาผลกระทบต่อบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนจากการบริหารงานสำนักข่าวออนไลน์เดอะแมตเทอร์ (The Matter)

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยศึกษา

วารสารวิชาการระดับชาติที่ได้รับการรับรองคุณภาพจากศูนย์การอ้างอิงวารสารไทย (TCI) กลุ่มที่ 1

จากสำนักข่าวออนไลน์อิสระที่ก่อตั้งระหว่างปี พ.ศ.2559-2560 ซึ่งเป็นสำนักข่าวที่ทำหน้าที่เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารบนสื่อสังคมเฟซบุ๊ก ที่มีจำนวนผู้ติดตามตั้งแต่ 1 แสนคนขึ้นไป คือ สำนักข่าวเดอะแมทเทอร์ (The Matter)

เครื่องมือในการวิจัย

เอกสารบทความ รายงาน หนังสือ และข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต เว็บไซต์ The Matter

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

1.1 การนำเสนอข่าวสารหมวดหมู่/ประเภทต่างๆ ในภาพรวมบนเว็บไซต์ สำนักข่าวเดอะแมทเทอร์ เนื่องจากเป็นแพลตฟอร์มหลัก ในประเด็นการนำเสนอข่าวสาร

1.2 การวิเคราะห์เนื้อหาจะลึกในสื่อสังคมออนไลน์เฟซบุ๊ก สำนักข่าวเดอะแมทเทอร์ในประเด็นการเผยแพร่ข่าวสาร ลักษณะภาพประกอบข่าว และการแสดงความคิดเห็นของผู้อ่าน

1.3 บทสัมภาษณ์ของนายทีปกร วุฒิพิทยามงคล เป็นผู้ก่อตั้ง บรรณาธิการ และทีมงาน สำนักข่าวเดอะแมทเทอร์ ที่เผยแพร่ในรูปแบบข่าว บทความ และรายการที่นำเสนอทางโทรทัศน์ สื่อออนไลน์ ในประเด็นการดำเนินธุรกิจ การนำเสนอข่าวสาร และกระบวนการสื่อข่าว

1.4 วิธีการศึกษาเอกสาร (documentary research) งานวิชาการ บทความ บทวิเคราะห์ บทวิจารณ์ รายการ ต่างๆ เช่น สกู๊ปข่าว รายการสนทนาและสัมภาษณ์ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย เป็นต้น ที่เผยแพร่สื่อต่างๆ สิ่งพิมพ์ สื่อโทรทัศน์ สื่อเว็บไซต์ และสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการศึกษาและการวิเคราะห์เนื้อหา

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร บทความ รายงาน และหนังสือ ที่มีข้อมูลด้านนโยบายที่เกี่ยวกับสำนักข่าวออนไลน์เดอะแมทเทอร์ (The Matter) และบทบาทหน้าที่เกี่ยวกับสื่อมวลชน สื่อออนไลน์

2. การวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาเอกสารต่างๆ โดยการจำแนกชนิดข้อมูล ดำเนินการวิเคราะห์ตีความเชื่อมโยงข้อมูลต่างๆ เพื่อเขียนข้อสรุปหรือข้อสันนิษฐานที่ค้นพบโดยใช้การพรรณนาเนื้อหาอย่างเป็นระบบตามประเด็นเนื้อหาที่ศึกษา แบ่งแยกเป็นกลุ่มตามเนื้อหา ตัวแปร และประเด็นหลักตามที่กำหนด คัดสรรข้อมูลที่ต้องการ ตัดทอนข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องออกไป และนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาทำการวิเคราะห์ สังเคราะห์เพื่อนำไปสู่ข้อสรุป

ผลการวิจัย

สำนักข่าวเดอะแมทเทอร์ (The Matter) เป็นบริษัทด้านสื่อที่เปิดตัวภายใต้สโลแกน ทำข่าวให้สำคัญ ทำเรื่องที่ยากให้พอเข้าใจ (make news relevant) เป็นสำนักข่าวออนไลน์บนแพลตฟอร์มต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นเว็บไซต์ www.thematter.co/ สื่อสังคมออนไลน์เฟซบุ๊ก www.facebook.com/thematterco/ และทวิตเตอร์ <https://twitter.com/thematterco> โดยมีนายทีปกร วุฒิพิทยามงคล เป็นผู้ก่อตั้ง บรรณาธิการ นักเขียน

วารสารวิชาการระดับชาติที่ได้รับการรับรองคุณภาพจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) กลุ่มที่ 1

นักวาดภาพประกอบ และทีมข่าว จำนวน 7 คน ที่มาร่วมสร้างสรรค์เนื้อหา (content creator) ชาวในมุมมองที่แปลก แตกต่างจากสื่อกระแสหลัก และเข้าใจธรรมชาติของสื่อออนไลน์ พฤติกรรมการบริโภคสื่อของคนรุ่นใหม่ ซึ่งทีมข่าวของสำนักข่าวเดอะแมทเทอร์ มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์การทำงานในหลากหลายวงการ เช่น นักข่าวภาคสนามรุ่นใหม่ นักวิจัย บรรณาธิการหนังสือ นักวิชาการด้านโอตาคุ (ผู้ที่ลุ่มหลงในโลกแห่งการ์ตูน) ผู้เชี่ยวชาญด้านเกม กราฟิก ดีไซน์เนอร์ เป็นต้น นอกจากนี้สำนักข่าวเดอะแมทเทอร์ ได้มีคอลัมน์นิสต์จากภายนอก ที่เข้ามาร่วมผลิตเนื้อหา (content) ในคอลัมน์ต่างๆ ร่วมกับทีมนักเขียนประจำของสำนักข่าวด้วยเช่นกัน

ที่ปรก วุฒิปิทยามงคล (2560) นิยามความเป็นสำนักข่าวเดอะแมทเทอร์ไว้ว่า เป็นสำนักข่าวมือสอง หรือสำนักข่าวแถวสอง (tier 2) หมายถึง การนำประเด็นข่าวจากสื่อกระแสหลัก และเรื่องราวของสังคมโลกที่เกิดขึ้นรอบตัวเราทั้งภายในและต่างประเทศ มานำสร้างเนื้อหา (content creator) ใหม่ โดยไม่ทำลายความน่าเชื่อถือของข่าว ด้วยการเรียบเรียงเนื้อหา มีการนำหลักฐานมาเชื่อมโยงเพื่อสนับสนุนข้อมูลข่าวสาร รูปแบบการนำเสนอข้อความและภาพที่สวยงาม ในมุมมองของการให้อารมณ์ล่อเลียน เสียดสีแบบที่เล่นที่จริง สนุกสนาน มุ่งเน้นการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อ่าน เพื่อสร้างความรู้สึกอยากเข้ามามีส่วนร่วม ไลค์ (like) แชร์ (share) เนื้อหาบนหน้าเฟซบุ๊กส่วนตัว มากกว่าให้ความสำคัญในเรื่องความเร็วในการรายงานข่าว

โครงสร้างการบริหารงานของสำนักข่าวเดอะแมทเทอร์ ไม่มีการแบ่งโครงสร้างการทำงานเหมือนกับบริษัททั่วไป แต่ใช้รูปแบบการบริหารงานด้วยการมอบหมายงานตามความเชี่ยวชาญของนักเขียนแต่ละคน เพื่อรับผิดชอบเนื้อหาในแต่ละด้านไม่ว่าจะเป็น เทคโนโลยี สังคม วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ โดยนักเขียนมีลักษณะการทำงานแบบ (Multi-function) รับผิดชอบงานได้ในหลากหลายหน้าที่ของงาน

บทบาทการนำเสนอข่าวสารของสำนักข่าวเดอะแมทเทอร์ (The Matter) จะแตกต่างกับการนำเสนอข่าวของหลายๆ สำนักข่าว ส่วนใหญ่เป็นบทความ บทวิเคราะห์ โดยได้แบ่งเนื้อหา (content) ออกเป็น 8 หมวดหมู่ (category) แบบคร่าวๆ จาก “การมองข่าวนั้นด้วยมุมมองอะไร” มากกว่าจะแบ่งตามหมวดหมู่ข่าวที่กำหนดด้วยตัวบุคคล เหตุการณ์ ได้แก่ Byte, Pulse, Rave, Brief, Big Matter, Thinkers, Quick Bite, Life ทำให้ในแต่ละหมวดหมู่จะมีประเด็นข่าวที่หลากหลาย โดยการนำเสนอข่าวในแต่ละหมวดหมู่บนเว็บไซต์ข่าว จะเป็นเนื้อหาบางส่วนสำหรับนำไป เรียบเรียงใหม่ และปรับรูปแบบการนำเสนออีกครั้งให้เหมาะสมกับแพลตฟอร์มต่างๆ ของสำนักข่าว ได้แก่ เพจเฟซบุ๊ก และทวิตเตอร์

ผลกระทบต่อบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนในการทำหน้าที่สำนักข่าวออนไลน์คือ การกำหนดวาระข่าวสารของสำนักข่าวเดอะแมทเทอร์ ทำให้สื่อเก่า สื่อดั้งเดิม อย่างหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ที่เป็นสื่อมวลชนที่มีอิทธิพลต่อระบบความคิดของคนในสังคมนั้น กลายเป็นรองหรือกลายเป็นผู้วิ่งตาม ซึ่งแตกต่างจากในอดีตที่สื่อหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ถือได้ว่าเป็นผู้นำทางความคิดและการกำหนดวาระข่าวสารให้กับสังคม แต่ในปัจจุบันกลายเป็นว่า สื่อโทรทัศน์มีการนำคลิปวิดีโอของสำนักข่าวหรือเพจข่าวบางเพจมาใช้ หรือเป็นผู้ติดตามเนื้อหาของข่าวหลังจากที่เป็นกระแสอยู่ในโลกออนไลน์ เรื่องเหล่านี้บรรดานักวิชาการต่างๆ หรือนักข่าว บรรณาธิการ ที่คร่ำหวอดอยู่ในวงการข่าวมาหลายสิบปี กลับไม่มองว่า สำนักข่าวออนไลน์ หรือ บรรดาเพจบนสื่อออนไลน์เป็นผู้กำหนดวาระข่าวสาร และให้สื่อกระแสหลักมองว่า เพจข่าว หรือสำนักข่าวออนไลน์นั้นเป็นส่วนหนึ่งของแหล่งข่าวที่ควรนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ และใช้ประโยชน์จากข้อมูลเบื้องต้นเหล่านี้ติดตาม ตรวจสอบข้อเท็จจริง โดยไม่เป็นเพียงผู้รายงานต่อ แต่ต้องเป็นผู้ตรวจสอบ และยังเป็นการกระตุ้นให้สื่อกระแสหลักต้องให้ความสำคัญกับเรื่องเล็กๆ น้อยๆ ที่อาจจะถูกมองข้ามไปได้

อภิปรายผล

นโยบายของสำนักข่าวเดอะแมทเทอร์ (The Matter) คือ ทำข่าวให้สำคัญ ทำเรื่องที่อยู่ทำให้พอเข้าใจ (make news relevant) โดยปัจจุบันมีบุคลากร 8 คน ที่มีความเข้าใจธรรมชาติของสื่อออนไลน์ พฤติกรรมการบริโภคสื่อของคนรุ่นใหม่ และส่วนใหญ่ไม่ได้เรียนจบด้านนิเทศศาสตร์โดยตรง แต่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์การทำงานหลากหลาย ซึ่งขัดแย้งกับสันติท พงษ์รินทร์ (2543) ที่กล่าวว่า โครงสร้างขององค์กรหนังสือออนไลน์ มีลักษณะที่เหมือนกัน คือ หน่วยงานหรือองค์กรที่รับผิดชอบการจัดทำหนังสือพิมพ์ออนไลน์ยังคงเป็นส่วนหนึ่งของกองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ฉบับนั้นๆ โดยตรง เพราะเดอะแมทเทอร์นั้นไม่ได้แยกตัวมาจากหน่วยงานใด และในปัจจุบันมีการเกิดขึ้นของสำนักข่าวออนไลน์อีกหลายสำนักในลักษณะโครงสร้างองค์กรแบบนี้ ที่ไม่ได้พึ่งพางค์กรใหญ่เป็นหลักเหมือนในอดีต

โครงสร้างการบริหารภายในองค์กรภายในสำนักข่าวเดอะแมทเทอร์นั้น ไม่มีการแบ่งการทำงานเป็นฝ่ายต่างๆ อย่างชัดเจน แต่มีลักษณะมอบหมายงานตามความถนัด ความเชี่ยวชาญของนักเขียนแต่ละบุคคล ในการรับผิดชอบเนื้อหาในแต่ละด้านโดยเฉพาะ และนักเขียนแต่ละคนมีลักษณะ การทำงานแบบ (multi-function) คือ สามารถทำงานได้ทุกหน้าที่และรับผิดชอบงานตั้งแต่ต้นจนจบ แตกต่างจากผลการวิจัยของราตรี เงามาม (2553) ที่กล่าวว่าแนวโน้มหนังสือพิมพ์ออนไลน์ไทยปี พ.ศ. 2560 จะมีการแยกกองบรรณาธิการและมีโครงสร้างบริหาร 3 ส่วน คือ ส่วนเนื้อหา การตลาด และด้านเทคนิค แต่สอดคล้องกับทฤษฎีองค์กรและการบริหารองค์กร (Hodge, 2003) ที่เชื่อว่าองค์กรที่จะประสบความสำเร็จ คือองค์กรที่มีการจัดรูปแบบโครงสร้างองค์ได้สอดคล้องกับความต้องการของสภาพแวดล้อมต่างๆ Hodge กล่าวว่า การจัดโครงสร้างและผังองค์กรต้องมีการบริหารจัดการที่สอดคล้องกับส่วนอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับบุคลากรเทคโนโลยี เป้าหมายขององค์กร

การนำเสนอเนื้อหาข่าวสารของสำนักข่าวออนไลน์เดอะแมทเทอร์ (The Matter) นั้นหลังจากรวบรวมข้อมูลได้ครบถ้วน เริ่มการผลิตเนื้อหาจะใช้หลักการตลาดและกราฟิกดีไซน์ เข้ามาผสมผสานให้น่าสนใจ และดึงดูดที่สุดในทุกส่วน (สกลีชล, 2017) ได้แก่ 1.เรียบเรียงข่าวใหม่ และ 2.นำเสนอในรูปแบบภาพ ประกอบกรอบข่าว เช่น ภาพถ่าย ภาพการ์ตูน ภาพกราฟิก คลิปวิดีโอ ภาพอินโฟกราฟิก ซึ่งมีการปฏิบัติการอย่างมีความรู้ความเข้าใจในลักษณะเฉพาะของข่าวออนไลน์ที่มีแตกต่างจากสื่อดั้งเดิม สอดคล้องตามข้อสรุปของสิริชัย วงษ์สาธิตศาสตร์ (2549) ที่กล่าวว่าสื่อออนไลน์ต้อง ตรงกาลเวลา ไร้กาลเวลา ประสานสื่อ ยึดถือปฏิสัมพันธ์โดยเนื้อหาที่ตรงกาลเวลาจะถูกนำเสนอในรูปแบบที่อ่านง่ายหรือชวนคิดผ่านสื่อออนไลน์ เฟซบุ๊กเป็นหลัก ส่วนเนื้อหาขนาดยาวที่ไร้กาลเวลาจะถูกนำเสนอผ่านเว็บไซต์ใน 8 หมวดหมู่ โดยใช้ทั้งภาพ ตัวหนังสือ ไปจนถึงวิดีโอประสานสื่อให้เข้ากันผ่านช่องทางทั้ง 3 คือทวิตเตอร์ เฟซบุ๊ก และเว็บไซต์ และยึดถือความสัมพันธ์ผ่านการโต้ตอบผ่านช่องทางสนทนาได้หัวข้อข่าว

ผลกระทบต่อบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชน จากการบริหารงานสำนักข่าวออนไลน์เดอะแมทเทอร์ (The Matter) การที่สำนักข่าวออนไลน์เดอะแมทเทอร์ (The Matter) ไม่มีการสื่อสารผ่านช่องทางอื่นที่ “จำเป็นต้องได้” อาทิ หนังสือพิมพ์ วารสาร หรือนิตยสารเลย แต่ยังสามารถดำรงคงอยู่เป็นสำนักข่าวออนไลน์ที่มีคนติดตามหลักแสน และมีรายได้เข้ามาหล่อเลี้ยงองค์กรมาเป็นปี พิสูจน์ว่าเราไม่จำเป็นต้อง “เป็นทุกอย่าง” หากแต่เราเป็นเพียงส่วนหนึ่งที่มีส่วนร่วมในแง่ “ความจำเป็น” ของสังคม ก็สามารถทำหน้าที่ของสื่อมวลชนที่ดีได้ โดย Merton (1957) กล่าวว่า สังคมนั้นถูกพิจารณาว่าเป็นระบบหนึ่ง ที่ส่วนต่างๆ หรือระบบย่อย มีความเกี่ยวพันติดต่อกัน ซึ่งสื่อมวลชนก็เป็นส่วนหนึ่งของระบบด้วย ระบบย่อยๆ เหล่านี้แต่ละระบบจะช่วยกันผดุงรักษาระบบใหญ่เอาไว้ สื่อมวลชนเป็นตัวเชื่อมเพื่อทำให้เกิดการรวมตัวกันเข้าของทุกส่วนในสังคมเพื่อ

ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของสังคม สื่อมวลชนพยายามที่จะสนองต่อความต้องการของสมาชิกในสังคม ทั้งที่เป็นรายบุคคลและที่เป็นกลุ่มก้อนอย่างสม่ำเสมอ ผลคือสื่อมวลชนได้ทำประโยชน์ให้แก่สังคมโดยไม่ได้ตั้งใจ ในแง่ที่สามารถรวมสมาชิกทั้งหมดเข้าไว้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ซึ่งสื่อมวลชนจะมีหน้าที่พื้นฐานต่อสังคม ดังนี้ 1.ด้านสารสนเทศหรือให้ข่าวสาร 2.แสดงความสัมพันธ์หรือความเกี่ยวพัน 3.นำเสนอความต่อเนื่อง 4.ให้ความบันเทิง 5.ผลักดันให้เกิดการเคลื่อนไหวในสังคมหรือระดมสรรพกำลังในสังคม

ทั้งนี้บทบาทของสื่อมวลชนในอนาคต สื่อออนไลน์จะกลายเป็นสิ่งที่สำคัญ โซเชียลมีเดียจะกลายเป็นช่องทางในการส่งข่าวและเสพยาของคนรุ่นใหม่ ชวรงค์ ลิมป์ปัทมปาณี (2558) ประธานสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ได้แสดงทัศนะถึงอนาคตของสื่อมวลชนไว้โดยมีทัศนะส่วนตัวว่าไม่สามารถยืนยันได้ชัดเจนเกี่ยวกับหนังสือพิมพ์ว่าจะมีอายุยืนยาวหรือหายไปจากโลกในเวลาอันรวดเร็ว ประเด็นที่น่าสนใจสำหรับสื่อหนังสือพิมพ์คือ จะปรับตัวไปในทิศทางใด เพื่อให้สามารถให้อยู่รอดได้นานที่สุด สิ่งนั้นคือต้องวิเคราะห์กลุ่มผู้อ่านหนังสือพิมพ์ในปัจจุบันที่มีอายุตั้งแต่ 25 ปีลงมา ส่วนใหญ่แทบจะไม่อ่านข่าวสารจากหนังสือพิมพ์อีกแล้ว แต่ช่วงวัยที่เป็นผู้อ่านหนังสือพิมพ์จะมีอายุระหว่าง 40-70 ปี เพราะเป็นกลุ่มที่ไม่คุ้นเคยกับการเข้าถึงเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อใช้อ่านข่าวออนไลน์ หนังสือพิมพ์ต้องปรับตัวด้านเนื้อหาเป็นหลัก เพราะเมื่อคนส่วนใหญ่สามารถติดตามสถานการณ์ข่าวสารประจำวันได้จากช่องทางสื่ออื่นๆ ไม่ว่าจะเป็น วิทยุ โทรทัศน์ เว็บไซต์ ข่าว หรือแม้แต่ในโลกออนไลน์อย่าง โซเชียลมีเดีย การตอบคำถามว่า “ใครทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร ทำอะไร และอย่างไร” นั้น น่าจะไม่ใชหน้าที่ของหนังสือพิมพ์อีกต่อไป แต่หนังสือพิมพ์ในอนาคตต้องตอบคำถามว่า เมื่อเกิดเหตุการณ์อะไร ที่ไหน ทำอะไรและอย่างไรแล้ว ต้องตอบคำถามว่า แล้วเหตุการณ์จะเป็นอย่างไรต่อไป รวมทั้งจะมีผลกระทบอย่างไรต่อผู้บริโภคสื่อ ต้องใช้การรายงานข่าวแบบตีความ (Interpretive Reporting) และการรายงานข่าวเชิงสืบสวน (Investigative Reporting) มากขึ้น

ขณะที่สื่อโทรทัศน์ซึ่งกำลังอยู่ในช่วงเปลี่ยนผ่านจากยุคของการผูกขาดคลื่นความถี่มาสู่ยุคของการเปิดเสรีให้ภาคเอกชนสามารถเข้ามาเป็นเจ้าของคลื่นความถี่ได้เอง ประชาชนวัย 25 ปีลงมา นั้น นอกจากจะไม่อ่านหนังสือพิมพ์แล้ว ยังไม่บริโภคข่าวจากสื่อโทรทัศน์อีกด้วย เพราะพวกเขาสามารถหาข่าวได้จากสื่อออนไลน์ได้ทั้งหมด นี่จึงเป็นผลกระทบต่อการสื่อสารมวลชน คนทำสื่อในรุ่นเก่าแทบทั้งสิ้น ที่ไม่สามารถทานกระแสเทคโนโลยีที่หมุนเปลี่ยนพฤติกรรมของคนในสังคมให้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วตลอดเวลา ในอนาคตสื่อออนไลน์ประเภทสำนักข่าวออนไลน์เดอะแมทเทอร์ จึงอาจจะเป็นช่องทางการติดตามข่าวสารใหม่ที่คนรุ่นใหม่สนใจที่จะติดตาม เพราะเพียงแค่มือถือก็ต่อประเภทสมาร์โฟนขึ้นมาต่อสัญญาณอินเทอร์เน็ต ก็สามารถรับข่าวสารได้จากทุกมุมโลก ทุกเวลาที่พวกเขาต้องการ โดยไม่ต้องรอคอยเวลาการนำเสนอเหมือนสื่อเก่าอย่างหนังสือพิมพ์หรือโทรทัศน์อีกต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ในปัจจุบัน นอกจากสำนักข่าวออนไลน์เดอะแมทเทอร์ ยังมีสำนักข่าวออนไลน์เกิดขึ้นอีกหลายสำนัก ซึ่งมีทั้งบริษัทใหญ่ที่ผันตัวเองมาทำสำนักข่าวออนไลน์หรือคนธรรมดาที่เริ่มจากการเป็นผู้มีอิทธิพลในการตัดสินใจที่มีคนติดตามในสื่อสังคมออนไลน์เฟซบุ๊กหรือทวิตเตอร์มากกว่าสำนักข่าว และมีโฆษณาเข้าไม่แตกต่างกันนัก ทำให้แต่ละสำนักมีกลยุทธ์ในการทำข่าวและการบริหารจัดการที่แตกต่างกันออกไป หากผู้ที่สนใจทำการศึกษาต่อจากนี้ ควรมีการวิเคราะห์บริบทภาพรวมของวงการสำนักข่าวออนไลน์และลักษณะสำคัญที่แตกต่างกันของแต่ละสำนักข่าวจะทำให้เข้าใจภาพรวมได้ชัดเจนมากขึ้น อีกทั้งหากมีการศึกษาฝั่งผู้รับสารด้วยจะทำให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมมากยิ่งขึ้นไปอีก

วารสารวิชาการระดับชาติที่ได้รับการรับรองคุณภาพจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) กลุ่มที่ 1

บรรณานุกรม

- ราตรี เงามาม. (2553). **แนวโน้มหนังสือพิมพ์ออนไลน์ไทย พ.ศ. 2560**. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. [Ratree Ngaongam.(2010). **Trends in Online Thai-Language Newspapers in 2017**. A Thesis from Master of Communication Arts, School of Communication Arts, Sukhothai Thammathirat Open University.]
- สกุลศรี ศรีสารคาม. (2554). **สื่อสังคม (social media) กับการเปลี่ยนแปลงกระบวนการสื่อข่าว**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. [Sakulsri Srisaracam.(2011). **The Role of Social Media and the Changing of news reporting process**. Bangkok: Dhurakit Pundit University.]
- สิริชัย วงษ์สาริตศาสตร์. (2549). “สื่อออนไลน์ ช่องทางใหม่ในการรายงานข่าวของสื่อมวลชนไทย”. **วารสารรามคำแหง**, 23(1), 43-69. [Sirichai Wongsathitsard.(2006). “Online Media, New channels for Thai media”. **Ramkhamhaeng University Journal Humanities** 23(1). 43-69.]
- สันตต์ ทองรินทร์. (2543). **หนังสือพิมพ์ออนไลน์ฉบับภาษาไทย แนวคิด การจัดทำ แนวโน้ม**. วิทยานิพนธ์วารสารศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. [Santat Thongrin, (2000). **Thai Online Newspaper: Concept, Preparation, Trends**. A Thesis from Master of Arts Program, Mass Communication Administration, Thammasat University.]
- Hodge, Billy J. (2003). **Organization theory : a strategic approach**. (6th ed). Upper Saddle River, N.J.: Prentice Hall.
- Merton, Robert. (1957). **Social Theory and Social Structure**. New York: Free Press.

เว็บไซต์

- ชวรงค์ ลิมป์ปัทมปาณี. (2558). **ทำนายอนาคตสื่อไทย ยุค Social Media ครองเมือง**. เข้าถึงได้จาก <https://www.thairath.co.th/content/489384>. (สืบค้นเมื่อวันที่ 30 กรกฎาคม 2561). [Chavarong Limpattamapanee. (2015) .**The future of Thai Media in the social media era in Thailand**. Retrieved : July 30,2018, from <https://www.thairath.co.th/content/489384>.]
- ทีปกร วุฒิพิทยามงคล. (2560). **Introducing The Matter - สวัสดี เราชื่อ The Matter**. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 พฤศจิกายน 60, แหล่งที่มา <https://thematter.co/editorial/introducing-the-matter/2662>. [Wuttipitayamongkol, Teepagorn. (2017). **Introducing The Matter Hello My name is The Matter**. Retrieved : November 10, 2017, from <https://thematter.co/ editorial/introducing-the-matter/2662>.]